

ARCHIEF EN DEMOCRATIE

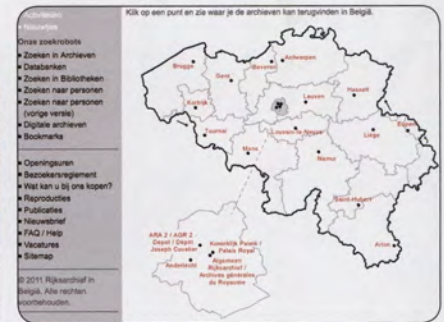
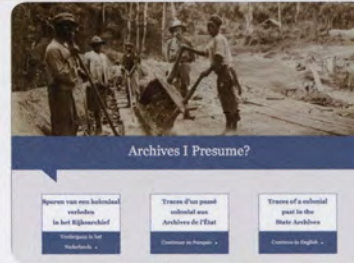
Het Belgische Rijksarchief waakt al ruim 200 jaar over de goede bewaring van archieven. Die werden gecreëerd door overheidsinstanties of gedeponereerd door bedrijven, abdijen, politici, families en particulieren die een belangrijke rol speelden in het openbare leven. Het beschikbaar stellen van de archiefbescheiden aan het publiek behoort tot haar hoofdopdrachten. Daartoe voorziet deze Federale Wetenschappelijke Instelling in 19 goed uitgeruste leesalen, handige inventarissen en behulpzame medewerkers. Daarnaast zetten de archivariissen hoe langer hoe meer moderne middelen in om u toegang te bieden tot hun 200 km archieven en ruim 25 km boeken.

Momenteel investeert het Rijksarchief sterk in de verbetering en uitbouw van haar zoekrobots. Niet alleen de technische infrastructuur maar ook de zoekmogelijkheden en de presentatie worden aangepast. De eerste - 'zoeken naar personen' - is bijvoorbeeld voor stamboomonderzoekers een belangrijk instrument om online te zoeken in archiefbestanden die vrijwilligers gedurende de voorbije decennia op een systematische wijze hebben geanalyseerd. De bronnen zelf zijn jammer genoeg nog niet online raadpleegbaar. Slechts enkele bestanden, zoals de notulen van de Ministerraad, zijn via hun website beschikbaar in digitale vorm. Toch heeft het Rijksarchief de voorbije jaren wel geïnvesteerd in de creatie van twee virtuele tentoonstellingen.

Institutionele en persoonlijke verhalen

Met het eerste initiatief, Archief en Democratie, wil men de burger ervan bewust maken dat archieven een reële maatschappelijke functie hebben en een degelijk archiefbeleid een conditio sine qua non vormt voor elke moderne democratie. De tentoonstelling mikt met korte inleidende tekstjes, documenten die als pdf kunnen worden gedownload en doe-opdrachten in de eerste plaats op scholieren en leerkrachten, maar is ook voor een breder publiek geschikt als een mooie introductie op de archiefwereld.

In de eerste van drie modules wordt dieper ingegaan op wat onder 'Archief' wordt verstaan: geen droge, saaie, 'ver-van-mijn-bed-show', maar documenten waarin duizenden institutionele en persoonlijke verhalen verborgen liggen. Zo kan u bijvoorbeeld dossiers van oorlogsschade inkijken, of fragmenten uit het vreemdelingendossier van Karl Marx en Victor Hugo.

In de tweede module wordt overgegaan tot de kernboodschap: het verband tussen archief en democratie. Archiefdocumenten maken duidelijk dat de democratie zoals we die vandaag kennen, er is gekomen door actie en reactie, strijd en compromis doorheen de eeuwen. In de derde module wordt via verschillende bedreigingen zoals oorlog en dictatuur de negatieve correlatie tussen archief en democratie aangekaart. Daar kan je ondermeer een kleine fotoreeks bekijken van het Keulense stadsarchief dat in maart 2009 tot brokstukken werd herleid.

Congo

Een recentere virtuele tentoonstelling naar aanleiding van 50 jaar Congolese onafhankelijkheid gunt u een blik op de koloniale geschiedenis van de Democratische Republiek Congo en de mandataire geschiedenis van Rwanda en Burundi. Aan de hand van twee thema's loodst de website u doorheen de archieven en het verhaal dat achter hen schuilgaat.

Het eerste deel handelt over de akte van Berlijn die koning Leopold II een vrijgeleide gaf voor de exploitatie van de Onafhankelijke Congostaat. Kaartmateriaal, certificaten en aktes illustreren hoe de weg werd vrijgemaakt voor de uitbouw van een koloniaal economisch imperium. Maar ook de keerzijde van de medaille – The Black Man's Burden – komt in de tentoonstelling aan bod met archiefstukken die getuigen over het leed van de autochtone bevolking.

In het tweede luik wordt ingezoomd op de Belgische kolonie. Ook hier wordt het streven van de koloniale drietand – staat, kerk en bedrijfsleven – naar het creëren van een modelkolonie kritisch benaderd.

Beide tentoonstellingen tonen slechts een fractie van de historisch waardevolle documenten die in het Rijksarchief te vinden zijn. Elke burger van dit land heeft het democratische recht om deze en andere archieven in te kijken. Maak er zeker gebruik van!

Eva Wuyts

3

**HOTSPOTS
OP HET WEB**

<http://arch.arch.be>

www.archief-democratie.be

www.expocongo.be

